

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

1 574

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

[1781]

FÖRELSE.

Den Günstige Läsaren Täcktes intet för-
Hastigt genom-öfna denna Lilla Boks in-
nehåll, eller Tänka at dese Machiner icke äro
Bättre än de Wäntige, Fast endel Synes dem
näret När Rika, Doch äga dåse flere Formå-
ner och med mindre kostnad kan inrättas til en
Stor Lindring för Folk och Kreatur, Samt
Kan Bidraga til Flere 1000de Lag SD, och
Gäd, om det Kom i Bruf: Derföre Biudes
Nu i Denna Enda Gången, en Bok af dese
Kallad **BORDE-SCOLPE**, til hwarje
Socken i Hela Lännet, Swilken Herrar Pa-
storerne Täcktes Günstigt nu i Hast för Ryr-
kans Räkning inRiöpa, som Wäntiget varit:
På Det Sockne-Männen Wätte derigenom
Få Friheten at dese mina Upsinnningar efter-
giöra Som eljest icke Tillåtes inom mine 50
Års Priuilegie Tid wid det Där uti utsat-
ta Witet som befant är, af 1000 dal: Smt:

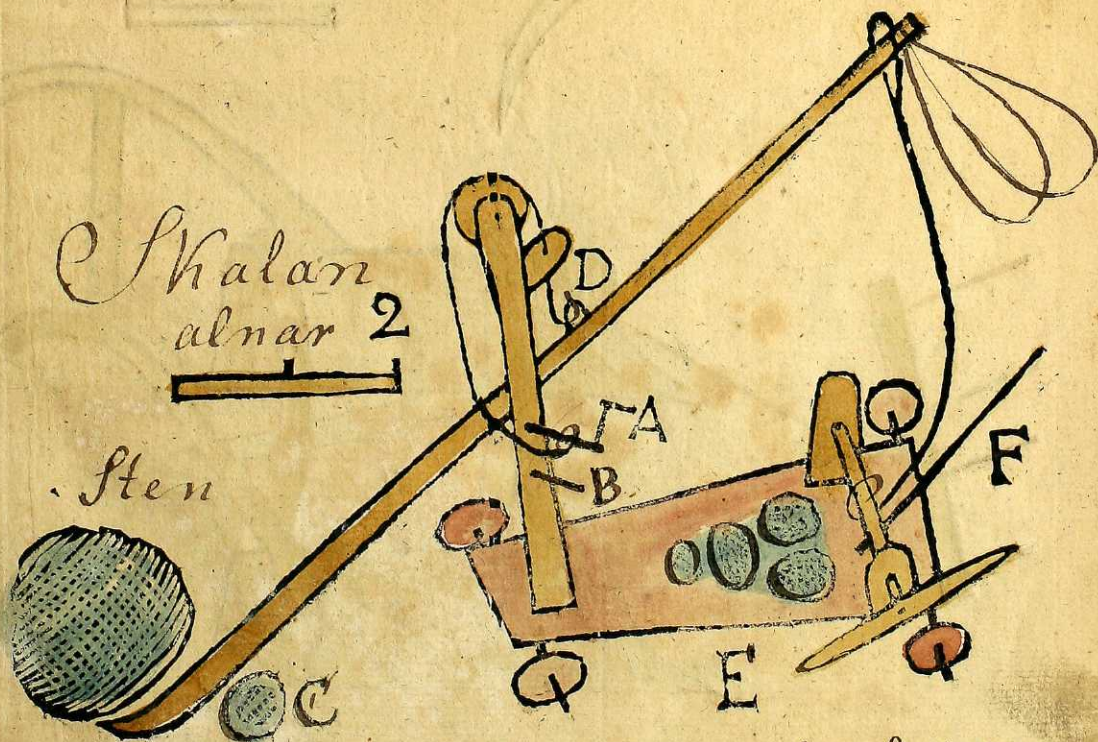
Den Som och Befaller Träd-MD Deller
täcktes Genaste Gända Penningar til sin Full-
mæktige Som dem in-Löser, emot Bästa Pris
han Kan Träffa med den som nu skulle giöra
dem. Innom-Rits Upsunnit och Wälment
utgiffwet af J: P: v: **WULFSCHMIDT**.

Kostar 18 skilling specie.

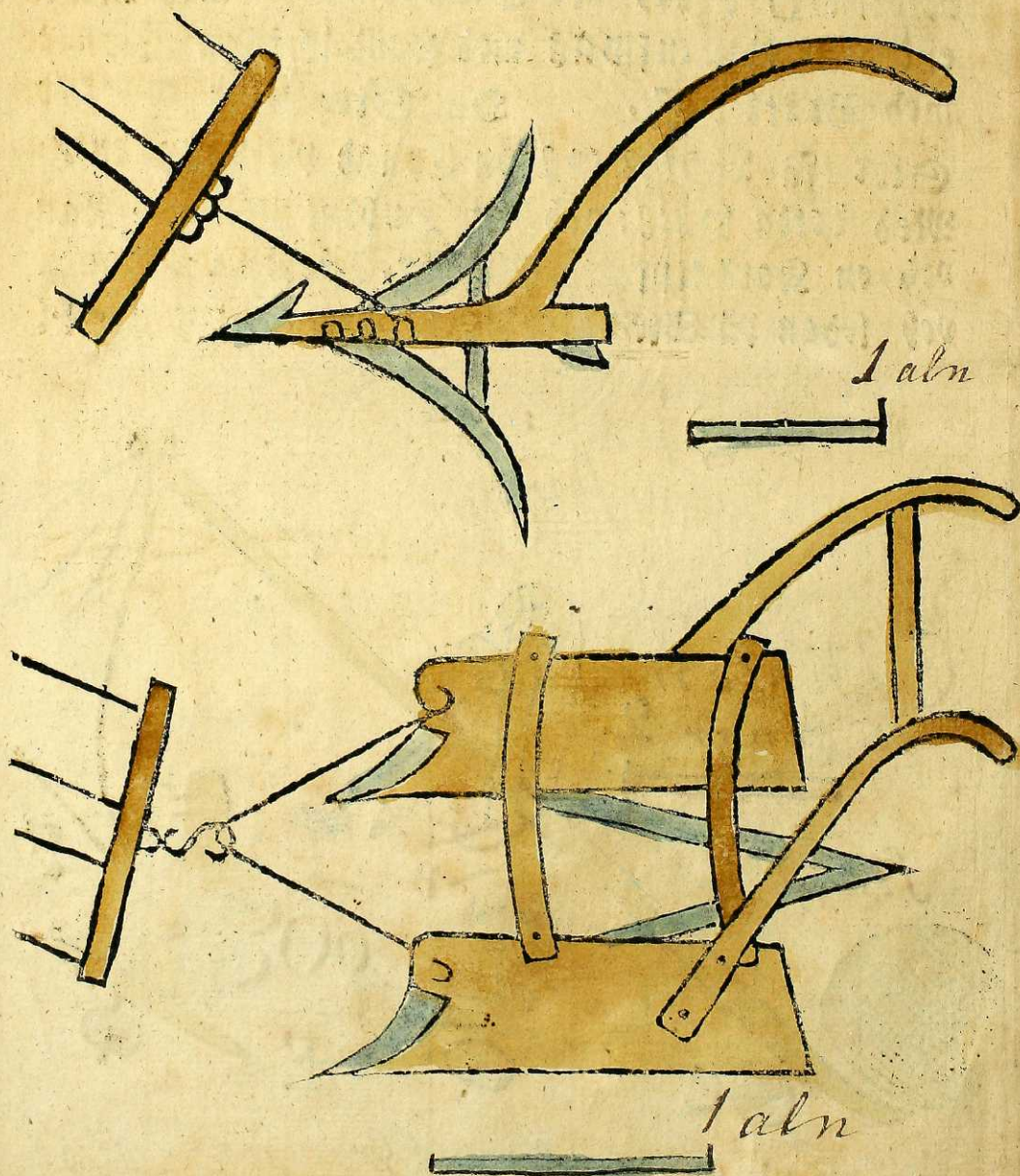
HÄFTIG, at Bryta up Stora Stenar, och
 SUBA, med 80 Dubbel Kraft af en Person.

Med weskwen Figuren A upwindas den 8
 alnars Långa Stången och weskwen Ståmmes
 med Pinnen B. Wåg-Stäcken C, Lägges emot:
 och Stången Föres under Stenen, sedan Sakas
 Kroken D utur, och Stången åter med Lilla
 endan ned-skrufwas med Hand-weskwen E eller
 med Brättet F. Om Stenen är mycket
 Stor så Lägges Wågon Tyngd på Wagnen.
 Med detta Wær: och en Dubbel Snara, Kar
 och en Karl uplysta Stenar, Föris på Wagnen
 och sedan på Sten-gierdes-gården. Nöt Påfund.

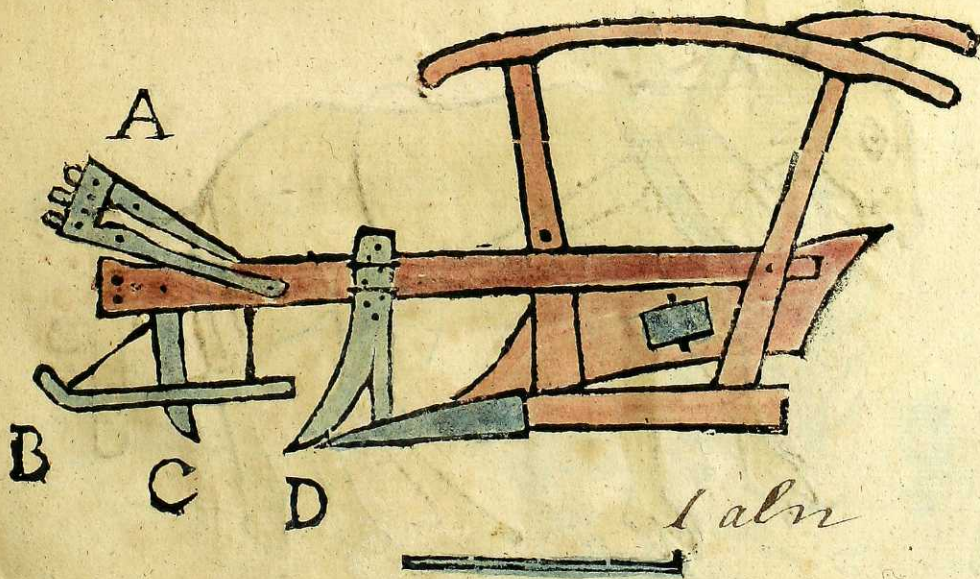

*lutt iden tryckfulur uflungjord stjel
 gärdna, sieswar fulnub yada andernul,*

Twenne Ellwe-Vlogar, Den Förste göres
 af en få Wuxen Kroktig Gren, med Stoft Jern-
 Beslag under, Swilken Ryswer Ellwan, och
 står Hälften af Til Swar Sidan. Den An-
 dre göres af 2 Bredda planker, Ställda i aln
 i sär, med Gläner öfwerflagne och Stoft
 Jern Under, enligt Ritningen.

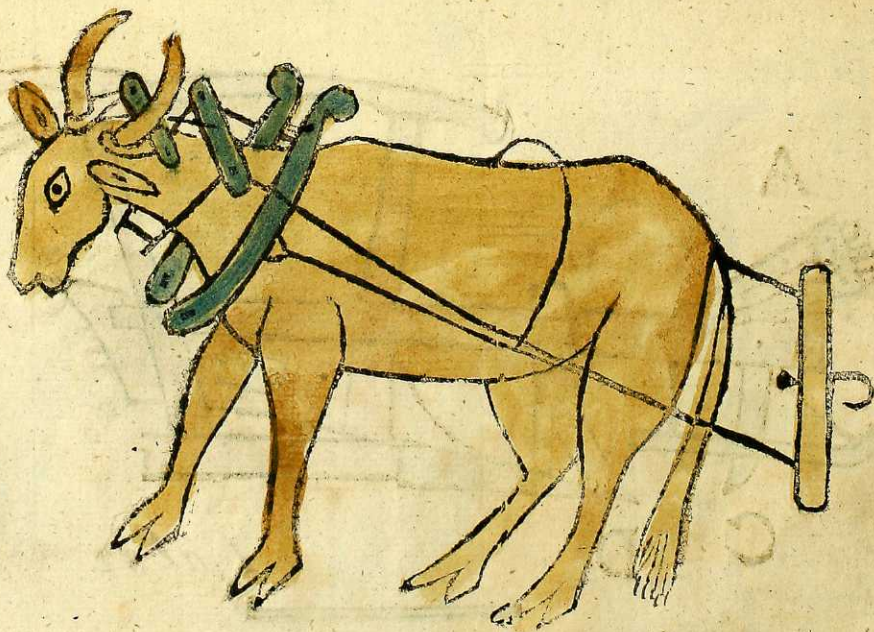

Wall=KEDS, Mycket Stark, Dock icke
 Tung, och allena 3 alnar Lång at dermed uphry-
 ta NY Hjer, Fortare och Zennare än Til för-
 ne. Figuren A. är et Ställnings-Jern,
 som med en Jern-pinne Kan Söggas eller Gån-
 tas Der uti Drag-Linan Håkas. Fig: B är en
 Lång Fot, som der af går Zennare på Tusvig
 Mars. Fig: C är en Skarp Nist, Som af-skär
 Ener-Rötter förut. Fig: D är Ås-Jernet, som
 står Fäst i Bilen med sin Hår til en Stycka
 på en NY Tråffag. En Tripa göres i Wäl-
 te=Fiolen at Lättare Glå i Rull TOrfman.

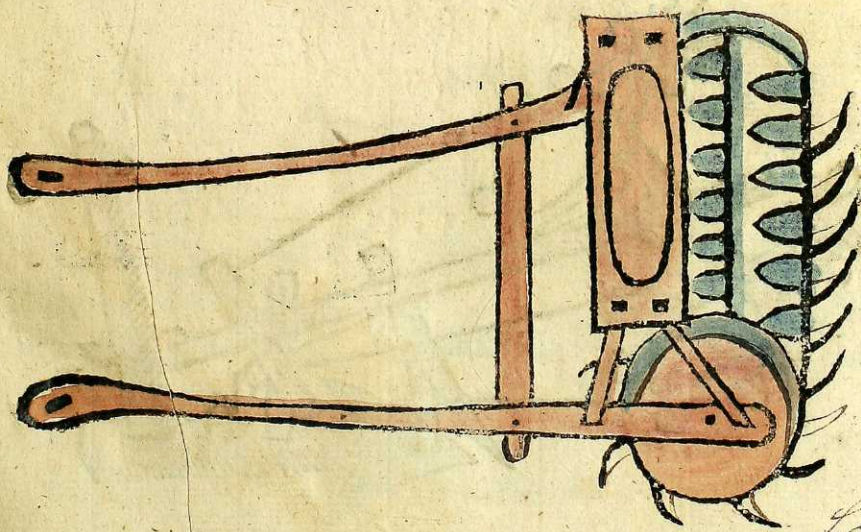

... DIE = SEER, at Där med Runna
Draga Dubbert Lof: är Försöket Til 6
Pieppund på Tenn Wäg.

Ly När Tryckningen sker på 5 ställen på
Stens Kropp, gör det intet så Ömt: och kan
Sån Långre Hårda ut med et Svårt Arbete:
Nämliken på en Gång emot Bägge B D Gar-
ne, Halsen, och Hornen, Litet på Swart stels
ket: Men med Bart Bog = Trån är Lifa så illa
Som med Det Fördömda Lång = Dket allena.

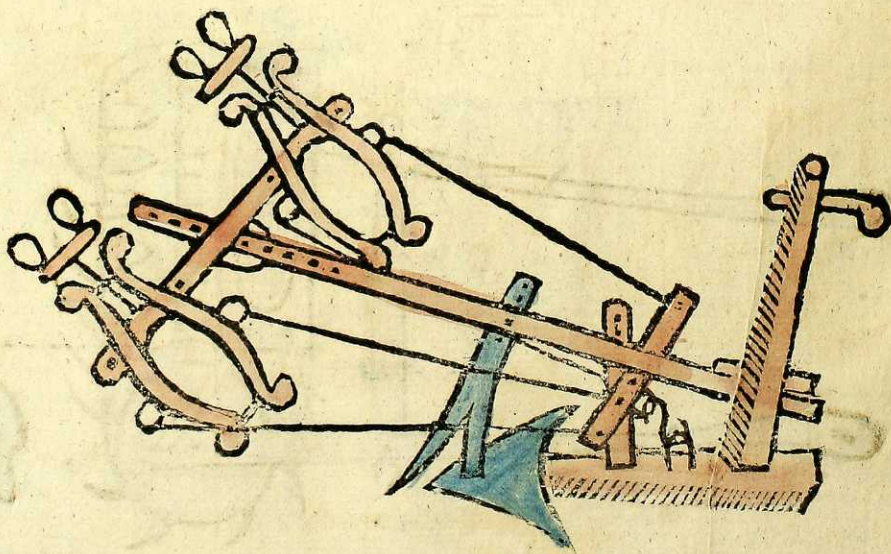
SACRE-WÄGE iholis, och med 36
 Jern-hackor, som en Häst Kan Draga, och i
 Hast Sönder-Dela de Styfwaste Kofflar och
 skifwiga Wärtor, så at icke 4 parten af Utsä-
 det där Under För-Öfwatwes: Denne Up löser
 Jorden och håller sig sielf Ren, samt Kan tw-
 gas efter Behof. Man af-säger en 3
 Öwarters Tiock Stäck, och Rundt om dese
 Trikor 6 Tum tiocka: Inläggas 6 Björke-slå-
 ner 2 alnar Långa, 4 Tum Bredda och 3 tum
 Tiocka: Omslås med en Jern-Ring på Hwar
 Andan: Sedan Sättes 6 Hackor i hwar
 Slånen. En stekning göres öfwer at Låg-
 sa Tynsd uppå.

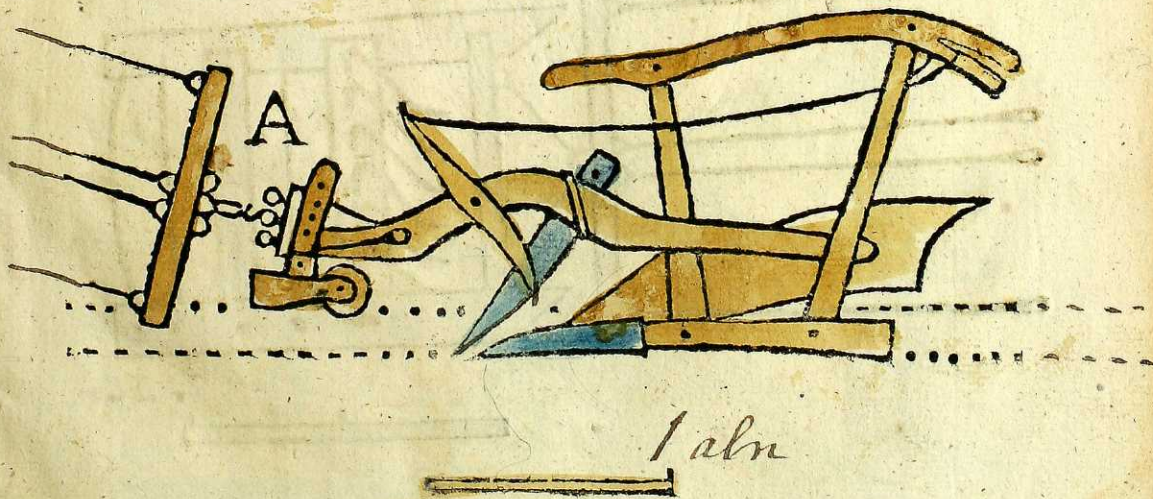
En
 handsk
 form.

Et **ANDEN**, Omisteligt för alla goda **Ar-**
ber-Män med **Dubbla OKE-Selar**, at **Dras**
ga Tillika med **Lång-Oket**: Det **sker bäst**
med Fog-Kaflor **Från en Eldär-Slän** **Befåt i**
Mull-stäcken: Detta **gör at et Par Oxar**
Hårdar Längre Ut med et **Hårdt arbete**.

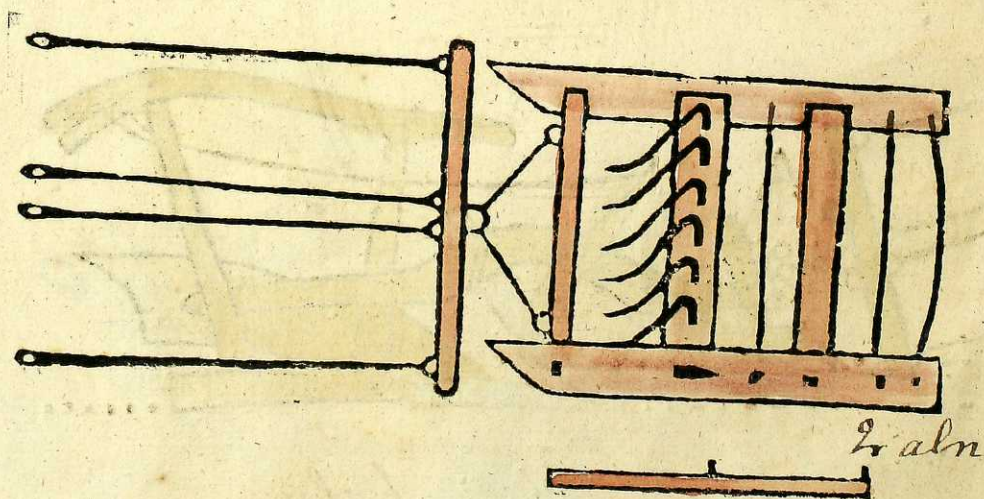
Ristens Häl **Håkas Fast** i **Bilen**, at **öppna**
Jorden 2 Tum Förut: **Lättar och Styrker an-**
sentiget.

ÅREN=VGG, Til 3 Dragare på
 Bredd Ställda, Nyttis för Dem som har
 Swag Mækt, eller Så Hård Jord, at
 Det Behöfs. En Häst och en Dre kan
 och i Nöd=fall af Fattiga här til Brukas.
 Figuren A, är et ganska Nödigt Stærnings=
 Jern, at up=högja eller Sänka efter Behof.
 Så Fort D=gräs Kommer på Risten, Dra=
 ges på Snoden Gjöres Han Det Snart qwitt,
 at icke Blind=Forur til Stor Skada må hända.

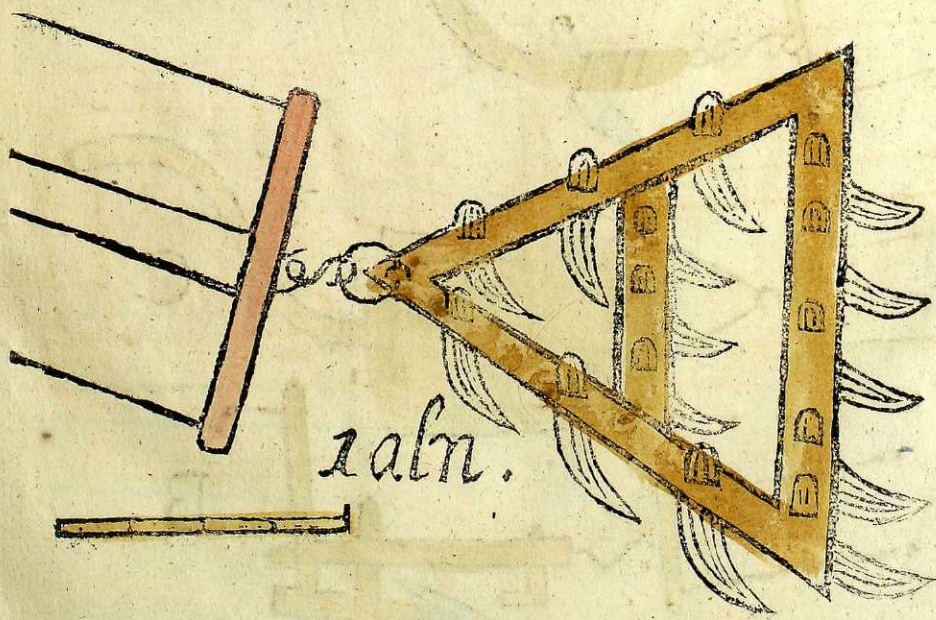

Åker=Kärl, mycket Rättig at Bruka
 Strax då man har Plögd i Lös Jordmohn,
 och Der Fins Owek=Rötter eller annat Dy-
 llt som der Gierna Wäxer, at Riöra Denne
 Machinen öfwer Åkren, och så Fort D-grä-
 sets Rötter, Samlat sig på Des flö Knifwar
 ll-Harkas De med en Liten Kort Rifwa,
 at det blir Som et Litet Halm-Las, hwilket
 Waltes af Stundom, och Samlas allt mera till
 Åkren eller Plantagiet blir Udeles Rent.

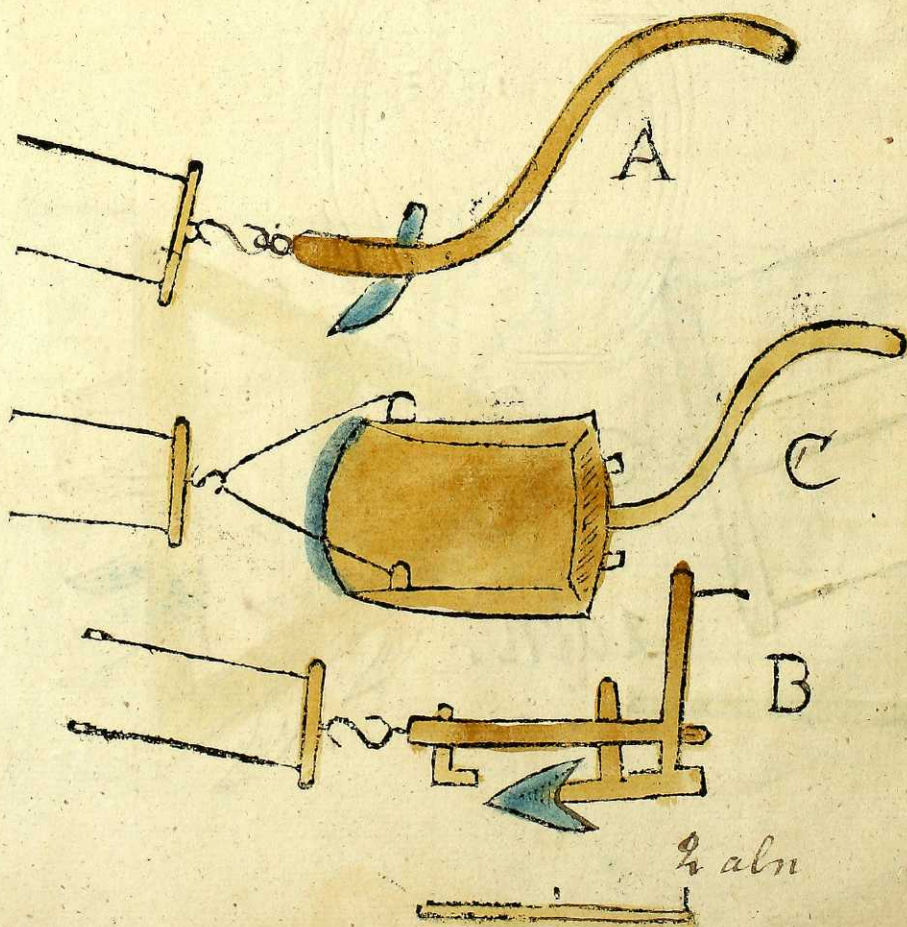

En Tre-Hörnig HÄRF, med 14 Tunna
 Stål-fatta Knifvar, Så Krofiga, och på sned
 Ställda, at icke o-gräs Kan Fåsta sig på dem:

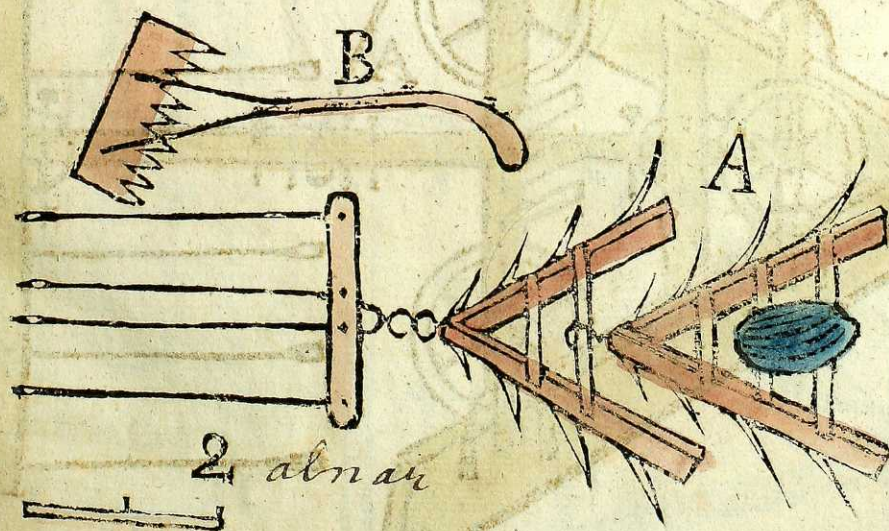
Denna Hærf, är Bättre än en Fyrkantig
 En hwar Någon Dald är i Åkeren Giunfer
 alltid et dera af Hörnen der Uti och Des
 Tunna Knifvar skär Jemt Sönder alla skif-
 wiga Wältor och Segs Koflar. Gärdeles
 efter Nytt WÄRF-Brätt Högst Tienlig.

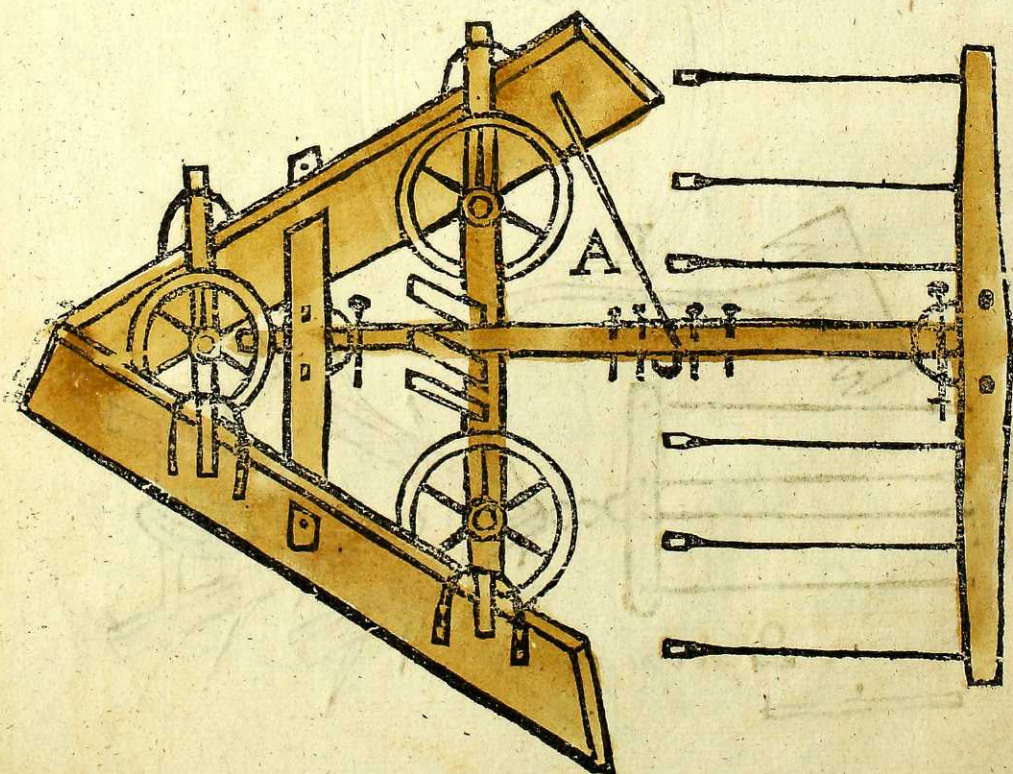
DRES-Wärktug, at Riöra med en Häst
 och Föra Jorden Långt Bort Från diket
 med samma orak. Först Brukas Risten
 A, Der med göres många Ristningar: sedan
 föres med Fot-Kroken B, at Låsa up Jorden,
 Sidst föres Mullen bort med Mull-Plogen
 C: Dock Lemnas små Stycken, Här och Där
 Til Bro at Riöra up Låsen på: De små
 Lemnade Stycken såfwes Sedan i Plogen
 med en Spada, då Han Ställes wid Diket.
 At Sten i Botnen tages den Bort då första
 Ristningen sker. Brukas Det såfunda då blir
 Det Ryttigt.

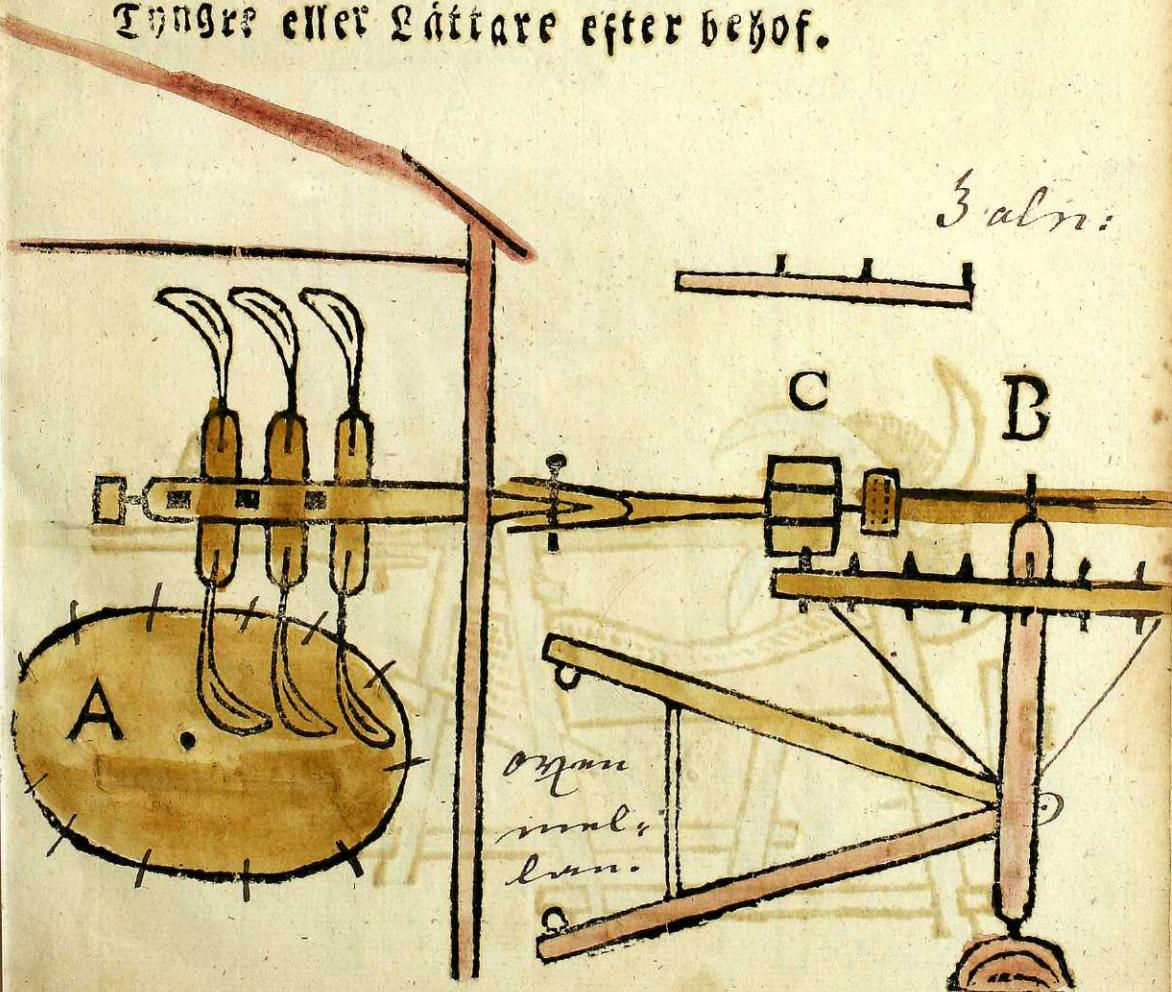
Denne Ung-MÅSE-Plog giøres dubbel
 Som Figuren A Betegner, Næsten Lix en
 Snid-plog, men der under Fåstes Stykwa
 Knifwar på Sued: Dock Jemt Utmed marken
 Liggande, men icke Som Hars-Sinder Med-
 stående, och Wäl Sten på Lagd: Fører Måsen
 Til Eidorne, då Han brukas i Triale-Löfningen.
 Emenan Kog brukas Tråd-Harkor som Figu-
 ren B utwisar.

Snid-PLOG, at skinka För Hästarne.
 Des Stannar skola Wikas Ut med nedersta
 Ranten, erjelt Halar Han öfwer Sniden.
 Tre Hiul, eller Hållt 3 Tjelfar Stellenes Under
 Honom, i qwarter Diupare ned, at icke all
 Sniden Tages Bort. och där Wägen Kro-
 ler Sig Til någon Sida, Drages skint-Stän-
 gen Deråt, med Kroken A, Så går Plogen
 efter Behag, och lättare än Til Förne.

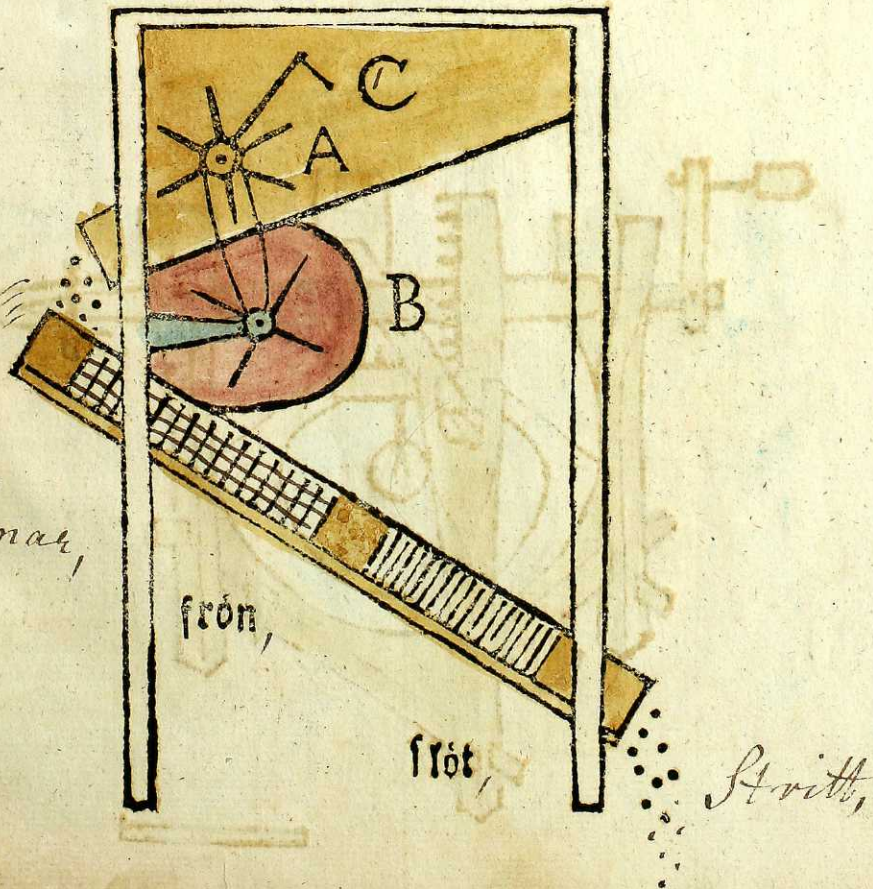
Tröske-SLUGOR, 12 stycken, 6 quarter
 långa, 9 Markor tunga, til Bing-Såd måst
 tienlig. Säden lägges på Hiulet A, som är
 hop-svikat af Dubla Bräden Lagda i Kors:
 Detta wrides om af en Liten Gofe, som
 tillika Sitter och Ligger Rikerna der på.
 Dre-Hiulet B, står ute på Gatan, får
 7 alnars Bredd, och 96 Ruggar. Wale-
 Hiule C, 12 Walar och 20 Tums Diameter:
 alt så Liknar Dock Dätta Wälk Menniskio-sla-
 ger i det Rärmaste; och Ren Sätts in
 Tyngre eller Lättare efter behof.

En HÄRREGE = Rista med 4 Knifvar:
 Drifves med samma Hiut och Stång Fig: A,
 som är Nämdt om Trösket. Halmen Läg-
 ges in på sidan af en Liten Gofe, Samt stius-
 tes fram emot Ställnings-Brädet Fig: B,
 hwilket Flyttes Til, eller Från, efter Som
 Hacketen skal Wara Fin eller Grof. När
 Knifwärne skola Slipas, Lages Hela Des
 Lilla Hiut af sin Axel: alt med minsta Omak
 och Största Nyttä.

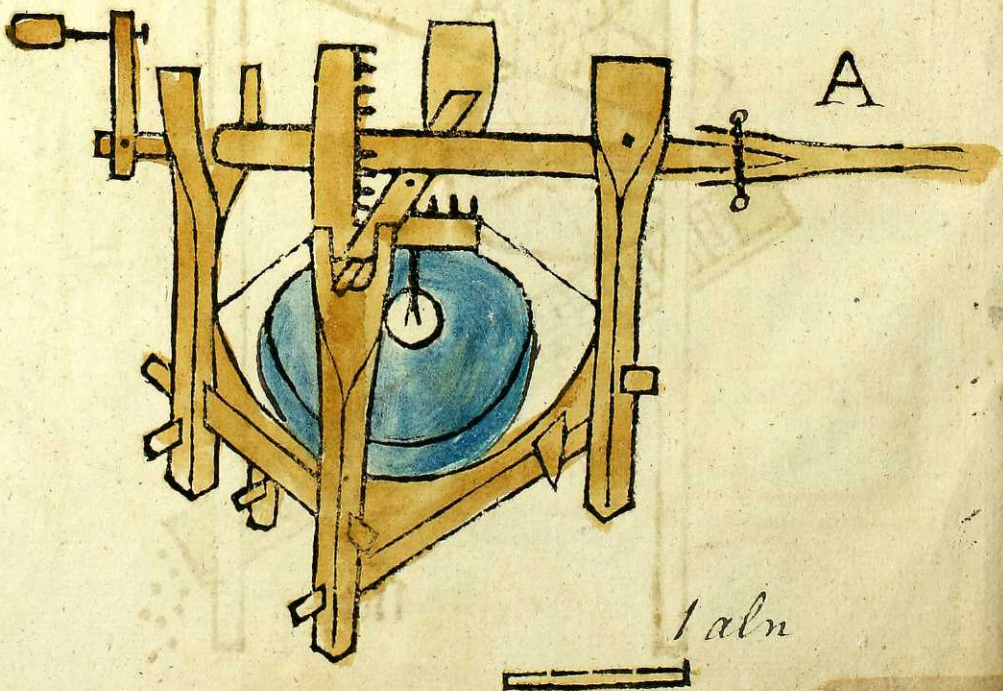

Sædes=MÅNSA, som Delar Sånne i 4
 Sorter, at Därigenom Så Rent Sædes=Korn.
 In genom Kupan giöres en Urel hwar
 i=genom sättes några pinnar Fig: A, sedan
 giöres tunna Fläckte=Bräden som in=Bygges
 Fig: B. När Man då Wrider på Wefwen C,
 Drifwes Sæden at Rinna Meder Uti Sår=
 pan, da Fläckten Förer Ugnarne ifrån:
 Sedan Sällas Först de Små Fröen genom
 De 4 Kantige Holen, och Slö=Sæden genom
 de aflånge, Sidst Blifwer det Strida
 Rent och Groft=Kornigt.

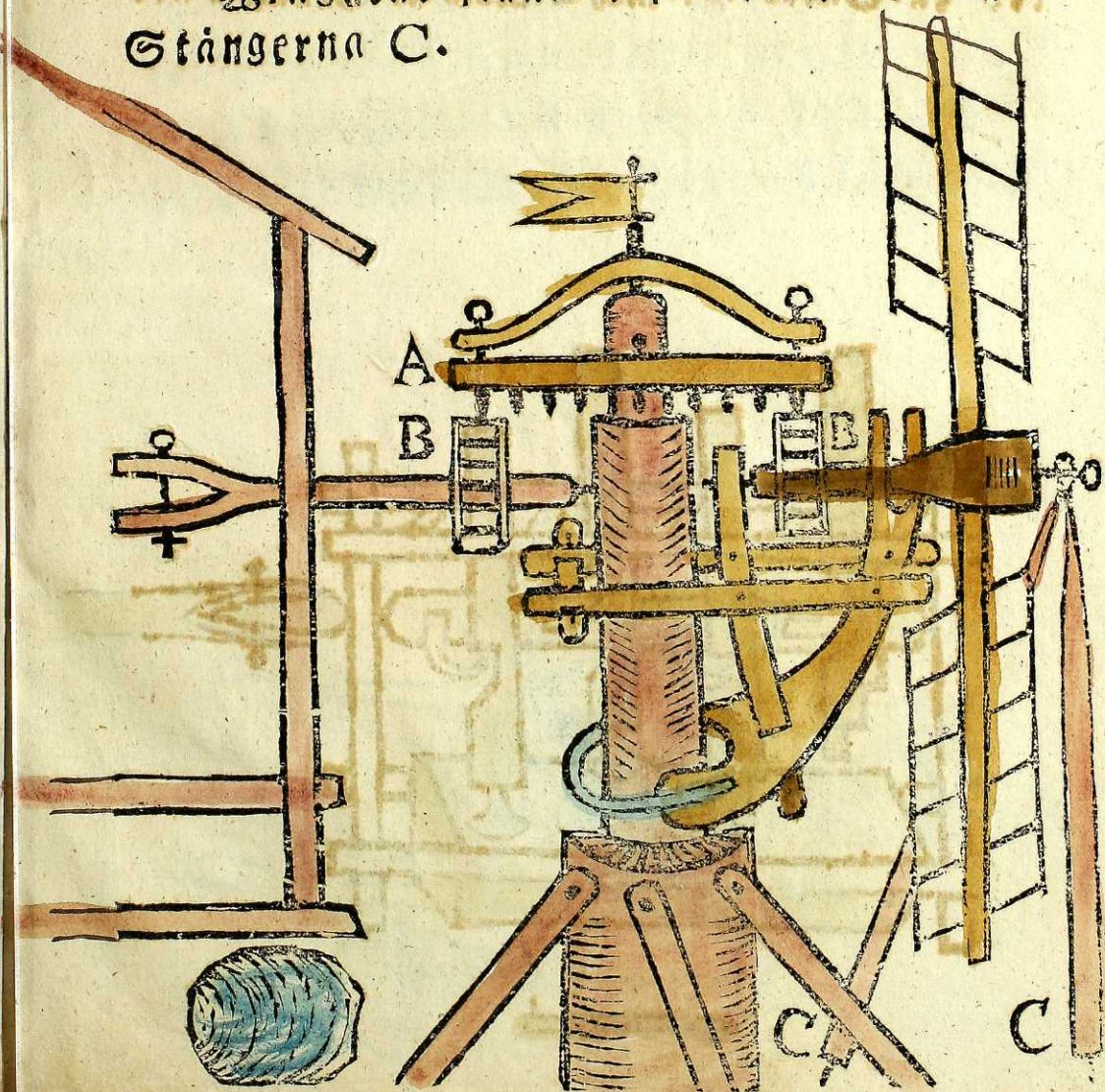

En Stor Hem-Owår, af 6 Overters
 Breda Stenar, Swilken och Kan Stellas
 Wid Samma Drif-stång Fig: A, som är om-
 rörd wid Trösket.

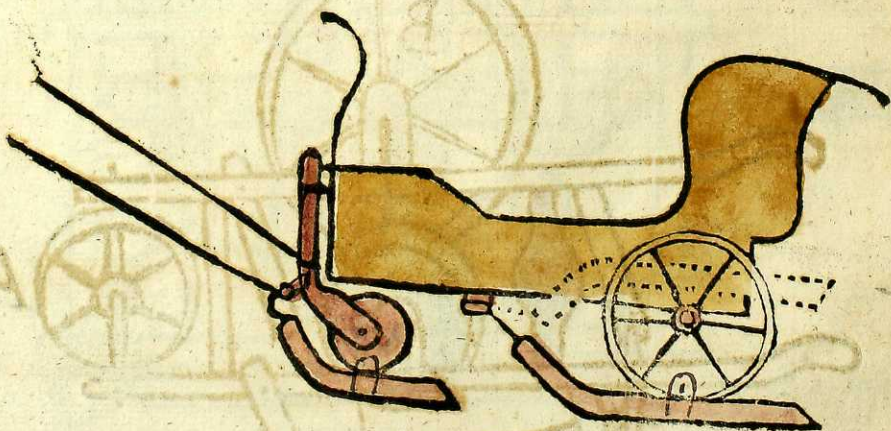
Des Största Hiul får 18 Roggar, Bliw 34
 Tum Bredt, Des Kron-Dref får 12 Roggar,
 och 20 Tums Diameter: efter Hår är giordt
 Et Kron-Dref och Sådän Uträckning, i Stel-
 let För det Wanliga Wale-Hiulet, Drifwes
 denna Owår dubbelt Lättare än de wanlige.

En Wäder-Konst, som för des Ringa kost-
 nad at inrätta är mycket skatbar: och hon kan
 briswa, at ryma et i sänder, en Sættelse-kista,
 en Hemawarn, 8 Trösse-Slager, Stampewärf,
 Stor Glipesten, och Pompe-Wärf ic: Dock
 hindrar Husets stogge et Wäder-stref.
 Hulet A, Får 2 Goda Ulnars Bredd, och
 24 Roggar. Båge Swale-Siulen B, Får
 18 Tums Diameter och 9 Swalar Swardera.
 Wingarne ställes fast mot Winden med
 Stängerna C.

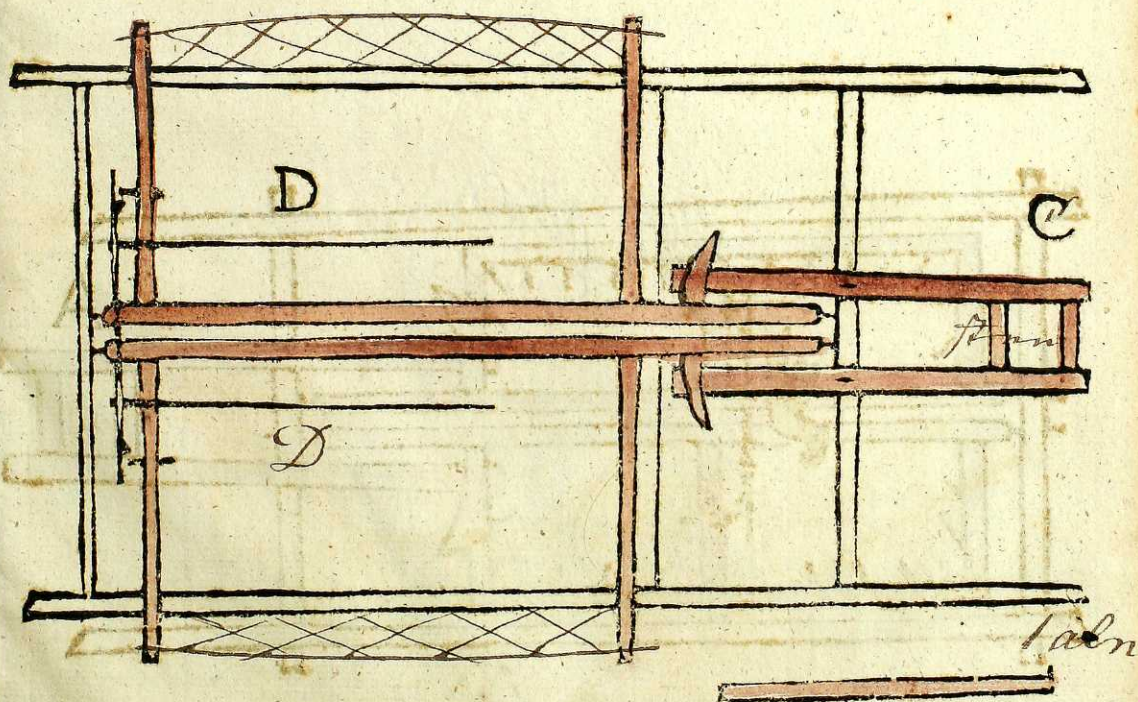

Et ÅRETS, med 3 Hjul och 3 små
 Lösa Tjelfar, Nyttigt i Mehn=före.
 Mitt under Detta, Giöres en Slän, Så
 Längdt ut som Wägge Waf=Hjulens Axel,
 Der Uti Tjelfarne Sältes, Som Lätt Kan
 upLäggas wid sidorne När Sniden Går bort:
 En Krofig Stolpe af god Videl Stalles mitt
 för Fram=stammen med en Stor Trisa Uti
 Samt af Wen en Liten Tjelfe der under, at
 uptagas När Det Behöfs, Kan ske Flere
 Gånger På Millen, utan Särdeles Möda.

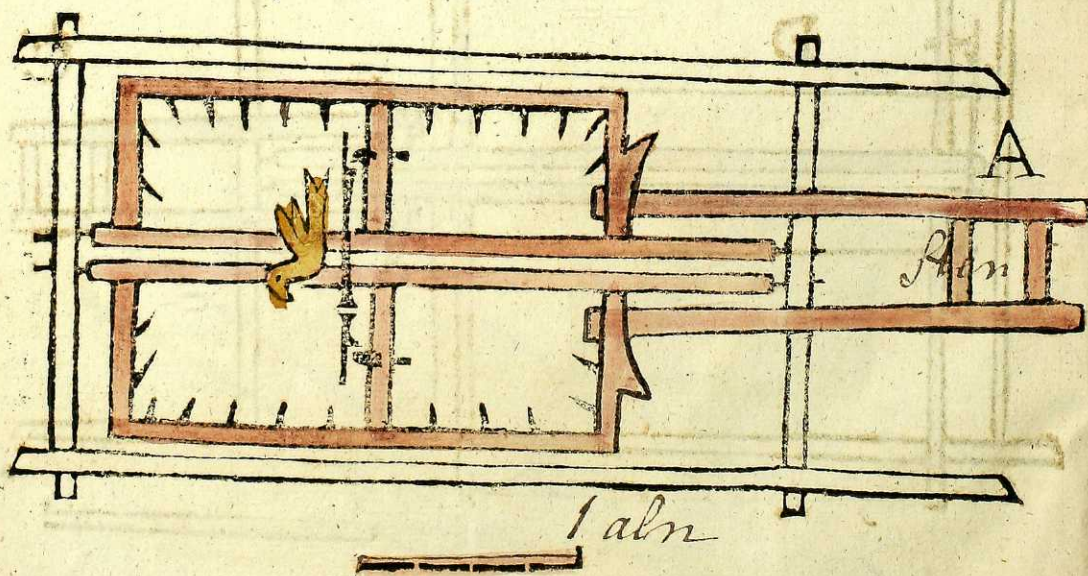

Et Dubelt FOGEL-Nät, som Fångar
 Sierr, sedan det är upgillrat. Är Tien-
 ligt at Taga Sparf i Gården om Winteren
 til Dagelig Stek, och Leswande Der-fogel
 om Wären: Semte Sång-Foglar ic:

När Stora Foglar Trampar på någon af
 Giller-Pinnarne D, Låsas den Tredie Pin-
 nen, som Spenner Nät-Bogarne neder, och
 Stenen som Ligger på Ballancen C, Truc-
 ker då Bägge Näten up emot hwar andra i
 Hastighet. Låcke-Wären Lägges neder på
 Botnen innom näten.

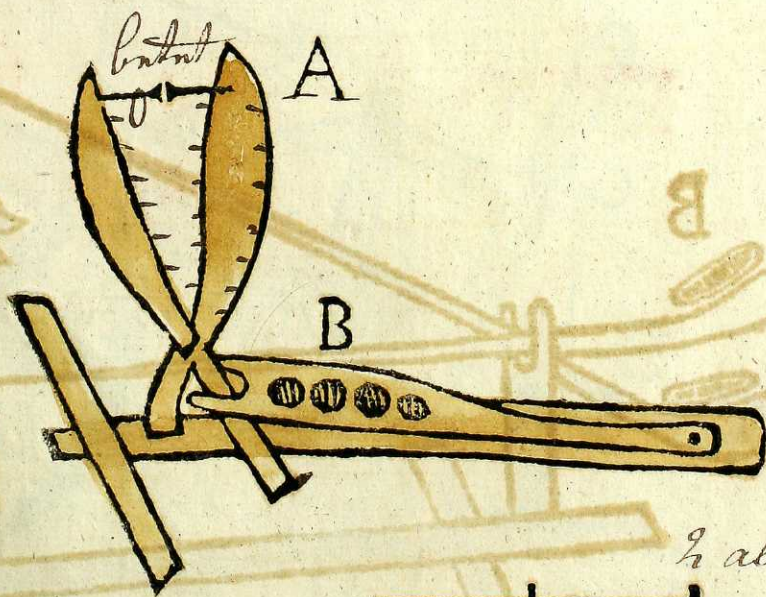

En WANG-SAX, af Tråd, den Bør
 gräfvas Med i Sniden et stycke från Går-
 den Sedan den är gillrad och en liten Låker
 Bete är bunden på Giller-pinnarne, så lägges
 en Lagom tung Sten på Ballancen A, och
 Läckes omkring honom med Granris, där på
 Bindes en GRUTA som då kan Synas på
 Långt Håll Röra sig, at Läckta Diuren
 Dit: alt med Liten Kostnad för Allmogen.

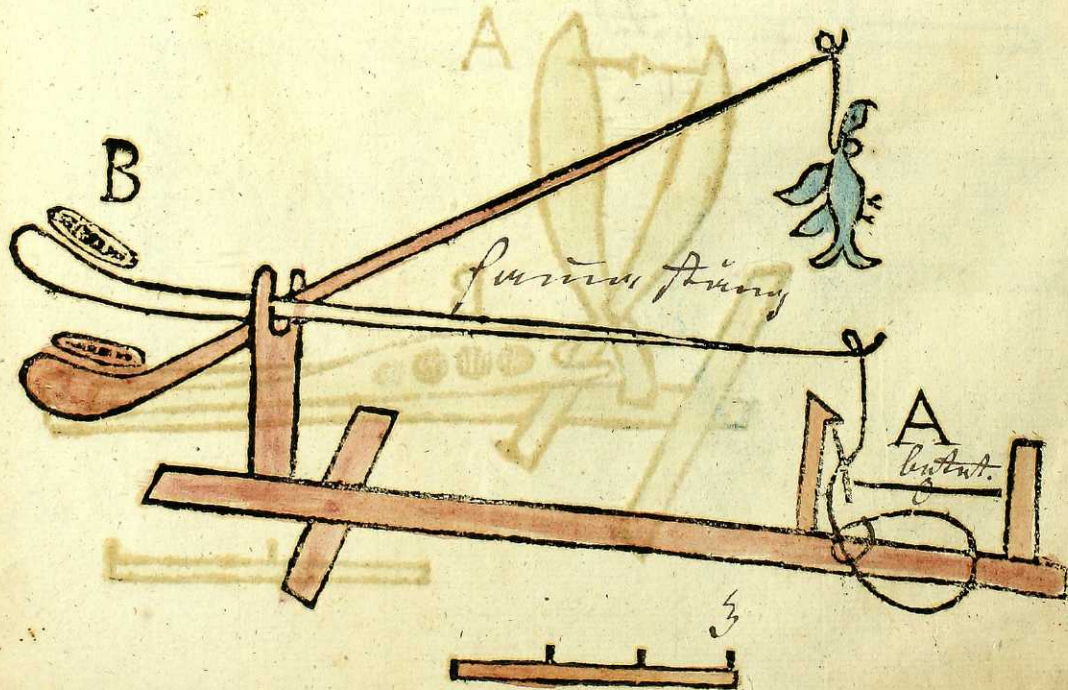
En Träd-SAX, at der med Fånga Räf,
 Örn, och HSR, ic: Sedan denna är giord
 af Sådant Ume som Räfven är förut i
 Skogen Wänder Wid, är Hon Gierna Dyckeli-
 gare än De Rästige och Dyre Jern-Sårer.

Betet hänges på de 2 Pinnar Sig: A, som
 står emot hwar andra och Spenner Henne
 up. Uti Hoen B, Lägges Några Stenar:
 Dock Lagom Tunga, hwilka Trocka Saren
 Sårde Tit hupa, När Diur eller Stora Fog-
 lar Wid-Rörer Betet Falla pinnarne undan.

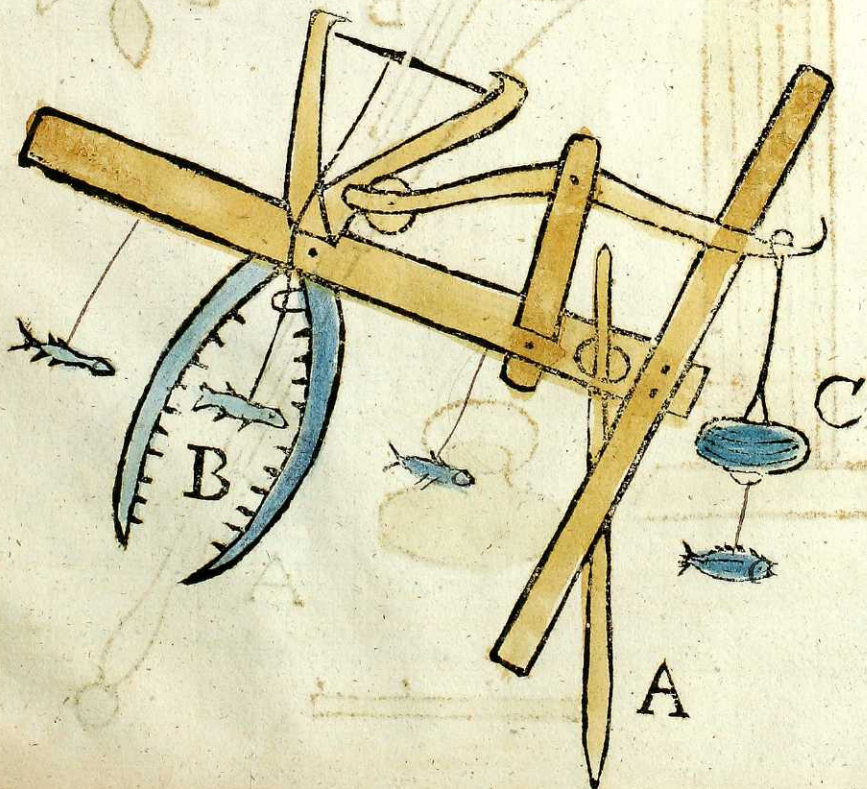

En Hare-SNAR, Som Hänger honom
 5 alnar up, at om Råfwen eller en Hund kom-
 mer, hinner han icke til at åta up honom.

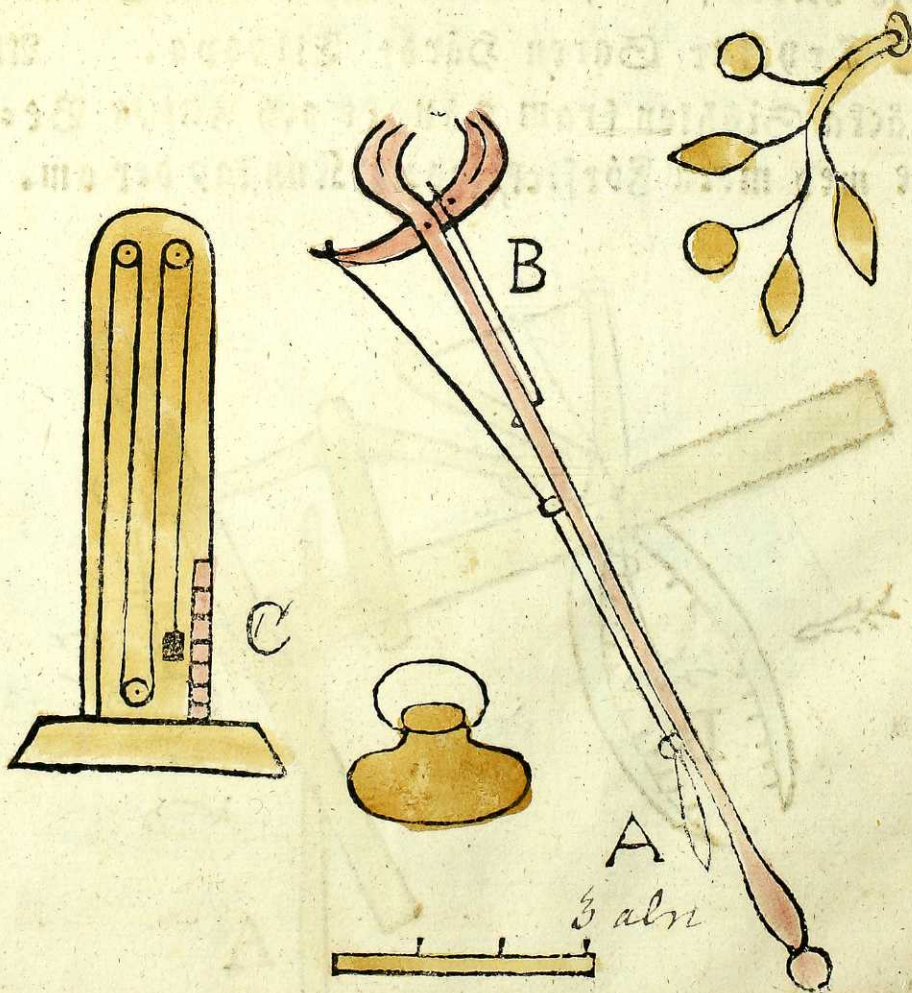
Denne Ställes Hållt wid de hö: på Gier-
 des-Gårdar, Som Man Ser i Spår-sjön at
 Haren har sin Gång i genom: Då Giller-pin-
 nen A, Giores af Fårst Asp med Barfen på,
 Swilken Haren Gierna Åter, och hwrider denne
 Pinnen undan Den Andre Som Snaran är Be-
 fäst uti, och Låpas at Sten-Tungden B, får
 Kraft at wäga up Stora Foglar, eller Diur.

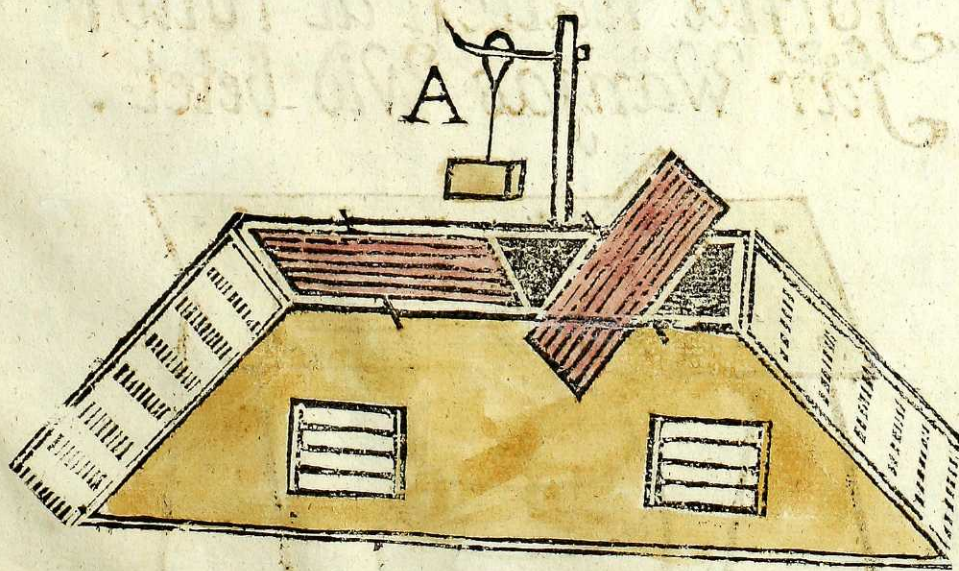
En Siö-SNA, at Fånga Utrar, Will-
 Siås, Under, samt Lar och Sluk-Fiss, Jemte
 Siåhlar i Sjö-Stranden för många Pen-
 ningar om Året. Man Läter 2 Stockar
 Flyta på Watnet: Sop-Fogade som et Rörs
 Kästa wid en Pål A, eller wid et Sten-
 Ankare. Saren Uppspennes med 2 Pinnar
 hwar uti et Snöre Hänges med en Liten Fiss
 i ändan til Ugn figuren B. När då den
 wid-Röres falla pinnarne undan, och Stenen
 C Trycker Saren Hårdt Tillhoppa. Ut
 Låcka Siåhlen fram Hänges och Kästa Be-
 te med mera Försigtighets Runskap der om.

En Trådgårds = TÅNG, med Långt
 Skaft: Nöttig wid Elds = Wädar, wid Brunnar
 om Något Med = fallit, och i Tråd = Gårdar at
 Med = taga goda Äpplen, eller Höne = bär samt
 updraga Kräftwetter: När man Drager
 på Snöret A Klipper Saren ihop, men
 fiädren B, Wiker henne up igen. Den
 andre Fig: C, är et Lod hängt uti et Nytt
 Hampe = Snöre, uphöjes emot Rågn men sunn
 ker då Torfan wäntas: Ställs i Förstugan.

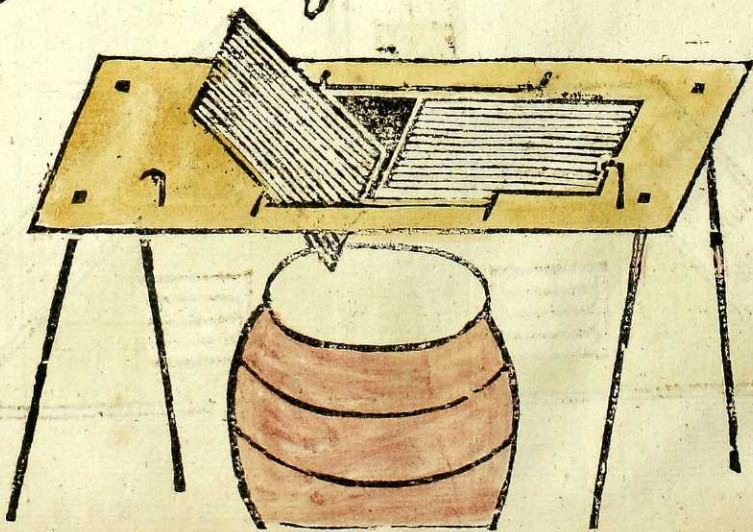

Sedan Rätter och Mös ofta Gior en
 Landt-Man i Ladu-Gården mera skada än
 Björnen: Ty tillåtes väl Detta Blad få
 Rum i blandt Diur-Fängen. Denna
 Första BUR-Fällan Stelles uti Kamrar,
 Stugor eller skåp: När då D-diuren Ser den
 Osten A, Som Hänges mit öfwer Henne,
 Går de upföre en af Trapporne och in på de
 Helt Rundt Giorde Luctorne samt Stupar sig
 Neder i BURFN. Luctorne slå up igien sielf.

Denna Stora Watten=Fällan, Ställes
Öfver En Tunna Half med Watten i Säden
Ladan Straxt om Hösten, och Hänges där öf-
wer Et Styrcke Steft Kläff, Så blir man
de skade=diaren qwitt: hwar i genom många
Kieppor Säd kan Besparas, och Alderes
inga Rattor Nödiga at underhållas.

Fällans Lukor Stämmes
första natten at rottor
får Wänjas Wid betet.

Ett Sals Bliwex Särskilt hwar för
 sig Efter-nämde Macinhers-Ufritningar
 emot i skilling stycket: Nämligen
 Wäder-Dwaren med 8 små Wingar.
 Stål-Dwaren til Wetemiöl ic:
 Rista med dubbel Sicket i miöl-Boden.
 Stor Linflådes-Mangel för en Piga.
 Smör-Tiernan förbättrad.
 Lins-Söpnings-Bord förbättrad.
 Sten-Wagn simplare än den för Bekante.
 Machin at Ryswa Stor Sten: utom Krut.
 Hålsinge-Eröske-Wagn förbättrad.
 POK går up til båda sidor med litet beslag.
 Et Biörn och Alg-Spink fördoelt liggande.
 Et Mullwade-Fänge.
 Et Abborre Fisketvg.
 En Båt som icke wälwes omfull eller siunker.
 En Behändig Af-Ritnings-Machin Nyttig
 För alla Stånds-Personer til åtskilliga Saker.
 En Pomp med Beskrifning huru en Landt-
 man kan få god och Dubbel Giödsel.

NB Dem som något til sig hadlar Warda
 Noga uptecknade för Rytje-Rätten full:
 Samt för min Fagnad Der af at Några Be-
 gripeliga Patrioter Finnas som icke har den
 obehageriga öfwertygelsen dat intet annat
 doger än Swad Far-Far Brukat.
 Men den som med Flit uttrönt en Saf från 20
 til 50 Års ålder, måtte kånna des Förmån.

Landt-
Bruks
Hielp.

Handwritten notes in the upper left quadrant, including a small diagram and some illegible text.

Handwritten notes in the upper right quadrant, including a small diagram and some illegible text.